

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

Именовани одлуком Изборног већа Филозофског факултета од 20. децембра 2012. године у комисију за припрему реферата о кандидатима за избор у звање доцента за ужу научну област Класичне науке, тежиште истраживања Грчка лингвистика, са пуним радним временом, на одређено време од пет година, подносимо Већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс објављен у Огласним новинама Националне службе за запошљавање „Послови“ од 19. децембра 2012. пријавио се један кандидат, др **Дивна Солеј** (Soleil), рођена Стевановић, асистент на Одељењу за класичне науке.

Кандидаткиња је рођена 21. новембра 1975. године у Београду, где је завршила основну школу и гимназију. Школске 1994. године уписала се на Одељење за класичне науке Филозофског факултета у Београду, на којем је дипломирала 20. јуна 2000, са средњом оценом 9,08 у току студија и 9,50 на дипломском испиту. У јесен исте године уписала је постдипломске студије на смеру за грецистику нашег одељења. Магистрирала је одбраном рада на тему „Техничка лексика збирке *Епидемија* Хипократског корпуса“, 24. фебруара 2004. године. Од фебруара до августа 2002. године боравила је као стипендиста Токио фондације у Паризу на веома угледној *École Pratique des Hautes Études*, где јој је ментор била проф. др Данијела Гуревич. Јуна 2003. године одбранила је мастер на универзитету „Пол Валери“ у Монпељеу, код ментора проф. др Мари-Пјер Ноел. Октобра 2003. уписала је на истом универзитету докторске студије смера грчки језик и књижевност, које је успешно окончала 12. децембра 2011. године одбравивши, са оценом „веома достојно, уз честитке комисије“ дисертацију на тему „*De chólōs à cholè : enquête sur les origines de la notion médicale de «bile»*“, о којој ће ниже бити још речи.

Кандидаткиња је 2000-2002. године предавала грчки и латински језик и теорију превођења у гимназији „Св. Сава“ и у Филолошкој гимназији у Београду. Од зимског семестра школске 2007–2008 године ради као асистент на Одељењу за класичне науке Филозофског факултета у Београду.

Кандидаткињина библиографија обухвата четрнаест прилога у научним часописима и зборницима радова и три преведене књиге. Магистарска теза и радови објављени до 2007. године приказани су у реферату о избору у звање асистента, те ћемо се овде осврнути на неколико најновијих радова, а пре свега на кандидаткињину докторску тезу.

Дисертација Дивне Солеј обима од 381 странице носи, у преводу, наслов „Од *khólōs* до *kholé*: истраживање порекла медицинског појма ‘жучи’“ и састоји се од три дела. Први је посвећен значењу и функцији појма *kholé* у хипократском корпусу, други проучавању развоја од хомерског *khólōs* до комедиографског *kholé*, а трећи реконструкцији пута којим се та реч са својим изведеницама уобличила у медицински термин. У сва три дела спроведена је прецизна филолошка анализа

контекста у којима се разматрани термини јављају, заснована пре свега на продубљеним увидима у изворне текстове. При том није никако занемарена ранија литература, о чему сведочи њен списак на двадесет страница са импресивним бројем библиографских јединица на свим светским језицима. Поред одличне обавештености о радовима својих претходника, кандидаткиња у њиховом коришћењу показује научну објективност и способност критичког просуђивања. Најбитније је да она у свим сегментима рада остварује видне помаке у сагледавању његовог предмета, обједињене у закључку, који гласи да су лекари Хипократове школе заснивали своја теоријска промишљања на традиционалним представама и преобличавали говорни језик да би створили свој властити скуп појмова и одговарајући термиолошки израз за њега.

Високо стручна комисија у својој оцени истиче да је то ваљано написана теза, на одличном француском, која представља очигледан допринос не само знањима о Хипократу него и познавању архајске и класичне поезије и античке психологије. Долепотписани се са таквим судом могу само сагласити.

Проблематика античке грчке медицине и њене терминологије има средишње место у кандидаткињином досадашњем научном раду. Осим њене магистарске и докторске тезе, из тог интересовања проистекао је досад већи број чланака и саопштења на скуповима. Приказаћемо укратко два најновија рада.

У чланку *Comment monte la bile? Physiologie de la bile d'Homère à Hippocrate*, објављеном у угледном француском часопису *Bulletin de l'Association Guillaume Budé* 1/2011: 119–136, указује се на три места у „Илијади“ која се могу тумачити као антиципација хипократовске теорије о телесним течностима која се приписује Хипократовом зету Полибу. То је најпре познато место V 341 sqq. где се каже да за разлику од људи богови у својим венама немају крв, него течност звану *ikhōr*, јер се не хране хлебом нити пију вино, тј. ту је, као у хипократском корпусу, телесна течност доведена у везу са начином исхране. Слична идеја изнета је у поређењу Хектора са змијом отровницом која се најела отровног биља па ју је преплавила страшна „жуч“ (*édy te min khólos ainós*, XXII 93 sqq.). На трећем месту исти израз употребљава се за Ахила ојађеног Патрокловом смрћу (XIX 14 sqq.). Рад представља вредан прилог разоткривању донаучних представа у темељима античке медицинске науке.

И чланак *Les mots d'Aristophane et les mots d'Hippocrate: encore une fois sur le vocabulaire médical d'Aristophane*, *Lucida intervalla* 40/2011: 31–48 има за тему лексичке везе између хипократског корпуса и једног сасвим другог књижевног жанра, с тим што је овде реч о старој атичкој комедији савременој развиту јонске медицине. Проблему постојања или непостојања тзв. Аристофанових хипократизама кандидаткиња приступа покушајући да сагледа функцију болести код Аристофана, на примеру употребе речи *ophthalmía* и *ophthalmiāō* код њега, Херодота и Хипократа. Закључак је да Аристофан користи ове речи другачије него Хипократ, било стога што нема у виду њихово термиолошко значење, или што ставља медицинске термине у уста својих необразованих јунака који их погрешно употребљавају.

У новије време Дивна Солеј је свој истраживачки видокруг проширила на Платонову филозофију, а пре свега на његову критику песништва. Плод те преокупације је њен нови превод Платоновог дијалога „Ијон“ са уводом и коментаром, а такође коауторски чланак о појму ентузијазма код Демокрита и Платона.

Кандидаткиња је досад учествовала са саопштењима на пет међународних научних скупова у Француској, Швајцарској и Србији. Као члан редакције часописа *Lucida intervalla* осетно је допринела подизању његовог нивоа, особито кроз укључивање аутора са франкофоног подручја.

Кандидаткињин досадашњи рад са студентима на Филозофском факултету високо је вреднован и у очима њених колега и од студената у редовним евалуацијама.

Др Дивна Солеј је властитим трудом и прегнућем израсла у одличног стручњака и истраживача на пољу класичне филологије. Поникавши у нашој средини, успела је да се укључи у актуелне токове те науке у свету и сада је у ситуацији да овде преноси стечена знања и да успоставља и одржава за нас драгоцене међународне везе. Усрдно и безрезервно предлажемо Већу Факултета да је изабере у звање доцента, за шта сматрамо да она испуњава све формалне и стварне услове.

у Београду, 5. фебруара 2013.

др Александар Лома,
редовни професор
Филозофског факултета
у Београду

др Милена Милин,
редовни професор
Филозофског факултета
у Београду у пензији

др Војин Недељковић,
ванредни професор
Филозофског факултета
у Београду